

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Ceturtais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017505, 67017510, fakss 67017673, e-pasts: ceturtais@lrvk.gov.lv

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

Iekšlietu ministrijas valsts sekretārei
Ilzei Pētersonei-Godmanei

Čiekurkalna 1.līnijā, 1 k-2, Rīgā,
LV-1026

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

25.11.2013.

Nr.5.1-2-9-1/2013

***Starptautisko autopārvadājumu nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības atbilstība
normatīvo aktu prasībām, un Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valdību nolīguma
par automobiļu starptautisko satiksmi izpildes izvērtējums***

NAV KLASIFICĒTS

2
NAV KLASIFICĒTS
SATURS

Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	3
Revidējamo vienību atbildība	4
Revīzijas apjoms	4
Kopsavilkums	5
Revidējamās jomas īss raksturojums	6
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi	9
1.Valsts politika autopārvadājumu kontroles jomā	9
2.Valsts policijas veiktās kontroles autopārvadājumu jomā	17
3.Uzlikto naudas sodu par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā iekasēšana	19

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles likuma 2.pantu un Valsts kontroles Ceturtā revīzijas departamenta 08.05.2013. revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-9/2013 ir veikta likumības revīzija „Starptautisko autopārvadājumu nodrošināšanā iesaistīto institūciju darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām, un Latvijas Republikas – Krievijas Federācijas valdību nolīguma par automobiļu starptautisko satiksmi izpildes izvērtējums”, kuras ietvaros, pamatojoties uz 11.06.2013. revīzijas apakšuzdevumu Nr.5.1-2-9-1/2013, ir veikta revīzija Iekšlietu ministrijā un Valsts policijā.
2. Revīzija ir veikta sadarbībā ar Krievijas Federācijas Revīzijas palātu:
 - 2.1. pamatojoties uz 19.06.2013. Valsts kontroles un Krievijas Federācijas Revīzijas palātas noslēgto Vienošanos par kontroles pasākuma (revīzijas) „Krievijas Federācijas un Latvijas Republikas augstāko revīzijas iestāžu paralēlā pārbaude par Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības 1995.gada 22.februārī noslēgtā nolīguma par automobiļu starptautisko satiksmi īstenošanu” veikšanu (turpmāk – Vienošanās par revīzijas veikšanu);
 - 2.2. atbilstoši katras valsts normatīvo aktu prasībām un pieņemtajiem revīzijas standartiem;
 - 2.3. Krievijas Federācijas Revīzijas palātai veicot pārbaudes Krievijas Federācijas atbildīgajās iestādēs un Latvijas Republikas Valsts kontrolei veicot pārbaudes Satiksmes ministrijā, valsts sabiedrībā ar ierobežotu atbildību „Autotransporta direkcija” (turpmāk tekstā – VSIA „Autotransporta direkcija”), valsts akciju sabiedrībā „Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk tekstā – VAS „Latvijas Valsts ceļi”), Iekšlietu ministrijā, Valsts policijā un Valsts kancelejā;
 - 2.4. pārbaudot gan abām valstīm kopīgus jautājumus, gan arī iekļaujot revīzijas apjomā jautājumus, kas bija būtiski attiecīgajā valstī revīzijas mērķa sasniegšanai.
3. Krievijas Federācijas Revīzijas palātas un Latvijas Republikas Valsts kontroles paralēlās revīzijas rezultāti tiks izklāstīti abu valstu kopējā informatīvajā ziņojumā. Šajā ziņojumā ir iekļauti tikai Latvijas Republikas Valsts kontroles revīzijas, kas veikta Latvijas Republikas atbildīgajās iestādēs un institūcijās, rezultāti.
4. Revīziju veica vecākais valsts revidents A.Jakovļevs (revīzijas grupas vadītājs) un valsts revidente G.Jirgena.

Revīzijas mērķis

5. Revīzijas mērķis bija gūt pārliecību, vai:
 - 5.1. valsts politika autopārvadājumu kontroles jomā nodrošina satiksmes dalībnieku drošību un ceļu stāvokļa saglabāšanu, un veicina autopārvadājumu nozares harmonisku attīstību;
 - 5.2. Iekšlietu ministrija un Valsts policija veic normatīvajiem aktiem atbilstošas un pietiekamas darbības starptautisko autopārvadājumu kontrolē;
 - 5.3. Valsts policija veic normatīvajiem aktiem atbilstošas un pietiekamas darbības naudas sodu iekasēšanā par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā, tādējādi nodrošinot savlaicīgu un pilnīgu naudas sodu samaksu valsts budžetā.

Valsts kontroles revidentu atbildība

6. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Revidējamo vienību atbildība

7. Iekšlietu ministrija un Valsts policija ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

8. Revīzija veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem.
9. Revīzija plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārliecību par Iekšlietu ministrijas un Valsts policijas normatīvajiem aktiem atbilstošu un pietiekamu darbību veikšanu starptautisko autopārvadājumu kontrolē.
10. Ņemot vērā ka revīzija ir veikta par jomu, kurā ir iesaistītas vairākas atbildīgās iestādes un valsts kapitālsabiedrības, revīzijas rezultātā ir sagatavoti trīs revīzijas ziņojumi:
 - 10.1. Satiksmes ministrijai par noteikto valsts politiku autopārvadājumu kontroles nodrošināšanā, autopārvadājumu jomu reglamentējošo normatīvo aktu trūkumiem un nepilnībām, nepamatoto komersantu, kas darbojas autopārvadājumu jomā, administratīvo noslogojumu un VSIA „Autotransporta direkcija” iekšējās kontroles vides nepilnībām;
 - 10.2. revīzijas apakšuzdevuma Nr.5.1.-2-9-1/2013 ietvaros veiktās revīzijas Iekšlietu ministrijā par noteikto valsts politiku autopārvadājumu kontroles nodrošināšanā un faktiski veiktajām darbībām, nodrošinot autopārvadājumu kontroli un iekasējot naudas sodus par administratīvajiem pārkāpumiem autopārvadājumu jomā; kā arī
 - 10.3. revīzijas apakšuzdevuma Nr.5.1.-2-9-2/2013 ietvaros veiktās revīzijas „Autotransporta inspekcijas funkciju audita rezultātā veikto strukturālo reformu efektivitātes izvērtējums” rezultātā ir sagatavots revīzijas ziņojums Valsts kancelejai:
 - 10.3.1. par darbībām veicot funkciju audita komisijas sekretariāta funkcijas, plānojot un īstenojot funkciju auditu un sagatavojot funkciju audita ziņojumu komersantu uzraudzības jomā;
 - 10.3.2. funkciju audita, kura ieteikumu rezultātā tika likvidēta Autotransporta inspekcija, mērķu sasniegšanu un efektivitāti;
 - 10.3.3. strukturālo reformu reglamentējošās normatīvās bāzes pietiekamību.
11. Revīzija veikta par laika posmu no 01.01.2011. līdz 30.06.2013.
12. Revīzija ietvēra informācijas izvērtēšanu par:
 - 12.1. politikas plānošanas dokumentos (spēkā esošajos un projektā sagatavotajos) noteiktajiem pasākumiem autopārvadājumu kontroles atbilstošā nodrošināšanā un identificēto problēmu novēršanā;
 - 12.2. autopārvadājumu kontroles funkciju īstenošanu pēc Autotransporta inspekcijas likvidācijas, tajā skaitā faktiski veikto pārbaužu skaita atbilstību minimāli noteiktajiem rādītājiem;
 - 12.3. naudas sodu iekasēšanu no ārvalstīs reģistrētu transportlīdzekļu vadītājiem, kuri izdarījuši administratīvos pārkāpumus autopārvadājumu jomā, kuru izskatīšana ir Valsts policijas kompetencē.

Kopsavilkums

13. Valsts policijas veiktās autopārvadājumu kontroles efektivitāte ir apšaubāma, jo:
- 13.1. Valsts policijai kā 2011. gadā likvidētās Autotransporta inspekcijas funkciju pārņēmējai 2012.gadā piešķirtais finansējums autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai ir tikai par Ls 11 336¹ jeb 3% mazāks nekā Autotransporta inspekcijas faktiskie 2010.gada izdevumi tās pašas funkcijas veikšanai; savukārt
 - 13.2. Valsts policijas 2012.gadā² veikto pārbaužu apjoms ir **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**.
14. Tā kā ne Iekšlietu ministrija, ne Satiksmes ministrija nav noteikušas prasības minimālo pārbaužu apjomam, kas nodrošinātu iedzīvotāju drošību un ceļu kvalitāti, nav iespējams noteikt arī minimālās pārbaužu izmaksas un izvērtēt, vai šāds būtisks kontroļu samazinājums kompensē finanšu ieguvumu un nerada tālejošas sekas ar vairākkārt lielāku finanšu ietekmi.
15. Sākot ar 2011. gadu jeb pēc Autotransporta inspekcijas funkcijas pārņemšanas, autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma plānošana un izlietošana arī vairs nav caurskatāma un izsekojama, un funkcijas izpildes izmaksas nav nosakāmas, par ko liecina:
- 15.1. iespēja pieprasīt un saņemt valsts budžeta finansējumu, nenorādot plānoto pārbaužu skaitu³ un izmaksas;
 - 15.2. plānoto un faktisko izdevumu atsevišķas uzskaites Autotransporta inspekcijas pārņemto funkciju nodrošināšanai⁴ neesamība.
16. Turklāt, laika posmā no Ministru kabineta noteikumu⁵ spēkā stāšanās brīža līdz 30.06.2013. valsts budžets nav guvis tam piekritošos ieņēmumus vismaz Ls 28 412 apmērā, jo pretēji normatīvo aktu⁶ prasībām Valsts policija nav ieturējusi garantijas naudu vai aizturējusi transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentus un transportlīdzekļa vadītāja apliecību vismaz 429 no 578 jeb 74% gadījumu, kad pārkāpumu ir izdarījis ārvalstīs reģistrēta transportlīdzekļa vadītājs.
17. Iekšlietu un Satiksmes ministriju izstrādātie politikas plānošanas dokumentu projekti autopārvadājumu jomā ir uzskatāmi par kvalitatīvākiem salīdzinājumā ar spēkā esošajiem politikas plānošanas dokumentiem⁷, jo tajos atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir identificētas nepilnības un trūkumi autopārvadājumu kontroles funkciju veikšanā, tomēr arī jaunajos politikas plānošanas dokumentu projektos pretēji normatīvo aktu prasībām⁸ joprojām nav iekļautas darbības iepriekš minēto problēmu risināšanai.
18. Revīzijā kopumā sniegti trīs ieteikumi, no kuriem:

¹ Ls 411 520- Ls 400 184=Ls 11 336

² Dati salīdzināti par 2010. un 2012.gadā veiktajām pārbaudēm, jo revīzijas laikā Valsts policijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2012.gadu un pēdējie Autotransporta inspekcijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2010.gadu.

³ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi, likuma „Par valsts budžetu 2012.gadam” paskaidrojumi.

⁴ Iekšlietu ministrijas 07.10.2013. vēstule Nr.1-55/2649 Valsts kancelejai „Par Ministru prezidenta 2013.gada 17.septembra rezolūcijā Nr.12/SAN-1441 doto uzdevumu”.

⁵ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība”, spēkā no 24.12.2011.

⁶ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 6.punkts.

⁷ Precizētās pamatnostādnes, Ceļu satiksmes drošības programma.

⁸ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 4.pants.

NAV KLASIFICĒTS

- 18.1. viens ieteikums ir sniegts Iekšlietu ministrijai, un tā ieviešana veicinās Valsts policijai piešķirtā finansējuma autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai izlietošanas efektivitāti;
- 18.2. divi ieteikumi ir sniegti Valsts policijai, un to ieviešana veicinās ārvalstu fiziskām un juridiskām personām piemēroto naudas sodu samaksu valsts budžetā savlaicīgi un pilnā apmērā.

Revidējamās jomas īss raksturojums*Valsts pārvalde autopārvadājumu kontroles nodrošināšanā*

19. Saskaņā ar nolikumu Iekšlietu ministrija:

- 19.1. veic funkcijas – izstrādā iekšlietu politiku, organizē un koordinē tās ieviešanu⁹;
- 19.2. funkciju īstenošanai izstrādā iekšlietu nozares politiku, tajā skaitā personu un sabiedrības drošības un noziedzības apkarošanas jomā¹⁰;
- 19.3. izstrādā attiecīgo nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus un sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem¹¹;
- 19.4. sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā¹²;

20. Iekšlietu ministrijas pārraudzībā ir Valsts policija¹³, kas īsteno valsts politiku noziedzības apkarošanas un sabiedriskās kārtības un drošības aizsardzībā, kā arī personu tiesību un likumīgo interešu aizsardzībā¹⁴.

21. Saskaņā ar nolikumu Satiksmes ministrija:

- 21.1. veic funkcijas – izstrādā transporta politiku, organizē un koordinē tās īstenošanu¹⁵;
- 21.2. funkciju īstenošanai risina ar starptautiskās autosatiksmes nodrošināšanu saistītos jautājumus, organizē un koordinē valsts politikas izstrādi un īstenošanu satiksmes drošības un bīstamo kravu pārvadājumu jomā¹⁶;
- 21.3. izstrādā attiecīgo nozari reglamentējošo tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektus un sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu un politikas plānošanas dokumentu projektiem¹⁷;
- 21.4. sadarbojas ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā un īstenošanā¹⁸;
- 21.5. ir valsts kapitāla daļu turētāja VSIA „Autotransporta direkcija”¹⁹, kuras darbības mērķis autopārvadājumu jomā ir nodrošināt valsts pārvaldes funkciju administrēšanu, kā sasniegšanai tā uztur un attīsta kvalitatīvu un juridiski

⁹ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 4.1.un 4.2.apakšpunkts.

¹⁰ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 5.1.1.un 5.1.2.apakšpunkts.

¹¹ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 6.1.un 6.2.apakšpunkts.

¹² Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 6.10.apakšpunkts.

¹³ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 24.7.apakšpunkts.

¹⁴ Ministru kabineta 18.01.2005. noteikumu Nr.46 „Valsts policijas nolikums” 1.punkts.

¹⁵ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 4.1.un 4.2.apakšpunkts.

¹⁶ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 5.8., 5.9.un 5.22.apakšpunkts.

¹⁷ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 6.1.un 6.2.apakšpunkts.

¹⁸ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 6.10.apakšpunkts.

¹⁹ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 25.1.apakšpunkts.

NAV KLASIFICĒTS

pamatotu pakalpojumu kompleksu pasažieru un kravu autopārvadājumu jomā atbilstoši valsts, sabiedrības un pārvadātāju interesēm godīgas un vienlīdzīgas pārvadātāju konkurences nodrošināšanai, vienlaicīgi aizsargājot Latvijas pārvadātāju intereses atbilstoši starptautiskajām un Eiropas Savienības tiesību normām²⁰.

22. VSIA „Autotransporta direkcija” un Valsts policija ir noslēgušas sadarbības līgumu²¹, lai nodrošinātu normatīvajos aktos tām noteikto funkciju veikšanu saistībā ar vienotas valsts politikas realizāciju autopārvadājumu jomā un autopārvadājumu kontroles jomā.

Autopārvadājumu kontroli reglamentējošā tiesību normu bāze

23. Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības nolīgums par automobiļu starptautisko satiksmi (turpmāk – Nolīgums) nosaka, ka Latvijas Republikas un Krievijas Federācijas pārvadātājiem un autotransporta līdzekļu vadītājiem jāievēro tās valsts ceļu satiksmes noteikumi un tiesiskās normas, kuras teritorijā tiek veikti pārvadājumi²².
24. Nolīgumā paredzētos pārvadājumus var veikt tikai tie pārvadātāji, kuri ir tiesīgi veikt starptautiskos pārvadājumus saskaņā ar savas valsts likumdošanu²³.
25. Nolīgums arī uzliek pienākumu veikt obligāto transporta līdzekļa īpašnieka civiltbildības iepriekšēju apdrošināšanu pret kaitējumu trešajām personām²⁴.
26. Autopārvadājumu kontroles mērķis ir panākt, lai autopārvadājumi tiktu veikti atbilstoši autopārvadājumus reglamentējošo normatīvo aktu un Latvijai saistošo starptautisko līgumu prasībām, un tiktu nodrošināta valsts, pārvadātāju un patērētāju interešu aizsardzība, tai skaitā bērnu interešu aizsardzība²⁵. Autopārvadājumu kontroles kārtību un iesaistītās institūcijas revidējamā laika posmā noteica Eiropas Savienības direktīva²⁶, Autopārvadājumu likums un divi Ministru kabineta noteikumi²⁷:

1.tabula

Autopārvadājumu kontrolē iesaistīto institūciju un veicamo pārbaužu salīdzinājums

Ministru kabineta 18.08.2008. noteikumi Nr.665 „Autopārvadājumu kontroles kārtība” (spēkā līdz 31.03.2011.)	Ministru kabineta 24.05.2011. noteikumi Nr.411 „Autopārvadājumu kontroles organizēšanas un īstenošanas kārtība” (spēkā no 09.06.2011.)
autopārvadājumu kontrolē iesaistītās institūcijas : • pašvaldību noteikti kontroles dienesti; • pārvadātāju kontroles dienesti; • Valsts robežsardze robežkontroles punktos uz Latvijas un Krievijas valsts robežas, uz Latvijas un Baltkrievijas	autopārvadājumu kontrolē iesaistītās institūcijas : • pašvaldību noteikti kontroles dienesti; • pārvadātāju kontroles dienesti; • Latvijas Republikas robežšķērsošanas vietās, izņemot robežšķērsošanas vietas, kuras izveidotas uz

²⁰ VSIA „Autotransporta direkcija” 19.01.2011. valdes sēdē apstiprinātās „VSIA „Autotransporta direkcija” darbības stratēģijas 2011.-2016.gadam” 1.1.apakšpunkts.

²¹ VSIA „Autotransporta direkcija” un Valsts policijas 16.01.2012. sadarbības līgums.

²² Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības nolīgums par automobiļu starptautisko satiksmi, spēkā no 16.03.1996., 9.panta otrā daļa.

²³ Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības nolīgums par automobiļu starptautisko satiksmi, spēkā no 16.03.1996., 9.panta pirmā daļa.

²⁴ Latvijas Republikas valdības un Krievijas Federācijas valdības nolīgums par automobiļu starptautisko satiksmi, spēkā no 16.03.1996., 14.pants.

²⁵ Ministru kabineta 24.05.2011. noteikumu Nr.411 „Autopārvadājumu kontroles organizēšanas un īstenošanas kārtība” 2.punkts.

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2006/22/EK par minimālajiem nosacījumiem Padomes regulu (EEK) Nr.3820/85 un Nr.3821/85 īstenošanai saistībā ar sociālās jomas tiesību aktiem attiecībā uz darbībām autotransporta jomā un par Padomes direktīvas 88/599/EEK atcelšanu.

²⁷ Ministru kabineta 18.08.2008. noteikumi Nr.665 „Autopārvadājumu kontroles kārtība”, spēkā līdz 31.03.2011., Ministru kabineta 24.05.2011. noteikumi Nr.411 „Autopārvadājumu kontroles organizēšanas un īstenošanas kārtība”.

NAV KLASIFICĒTS

Ministru kabineta 18.08.2008. noteikumi Nr.665 „Autopārvadājumu kontroles kārtība” (spēkā līdz 31.03.2011.)	Ministru kabineta 24.05.2011. noteikumi Nr.411 „Autopārvadājumu kontroles organizēšanas un īstenošanas kārtība” (spēkā no 09.06.2011.)
valsts robežas, kā arī ostās – Valsts robežsardze, Valsts ieņēmumu dienesta muitas iestādes; • Autotransporta inspekcija.	dzelzceļiem, lidostās un lidlaukos - Valsts robežsardze un Valsts ieņēmumu dienesta muitas iestādes; • Valsts policija.
Autotransporta inspekcijas veikto pārbaūžu veidi: • Transportlīdzekļu pārbaudes uz ceļiem; • Bīstamo kravu pārbaudes; • Faktiskās masas pārbaudes; • Kravas nostiprināšanas pārbaudes; • Kravas gabarītu pārbaudes; • Tahogrammu pārbaudes uz ceļiem un uzņēmumos; • Uzņēmumu pārbaudes.	Valsts policijas veikto pārbaūžu veidi: • Transportlīdzekļu pārbaudes uz ceļiem; • Bīstamo kravu pārbaudes; • Faktiskās masas pārbaudes; • Kravas nostiprināšanas pārbaudes; • Kravas gabarītu pārbaudes; • Tahogrammu pārbaudes uz ceļiem un uzņēmumos; • Uzņēmumu pārbaudes.
Autotransporta inspekcija , kontrolējot autopārvadājumus (t.i., veicot tahogrammu pārbaudes uz ceļiem un uzņēmumos), katru gadu organizē pārbaudes tā, lai: • tās aptvertu vismaz 3% no darbdiēnām, kurās strādā to transportlīdzekļu vadītāji, uz kuriem attiecas darba un atpūtas režīma nosacījumi; • vismaz 30 % no transportlīdzekļu vadītāju darbdiēnu pārbaūžu kopējā skaita tiktu veiktas uz ceļiem un vismaz 50 % - tā saimnieciskās darbības veicēja telpās , kurš nodarbojas ar autopārvadājumiem; • vismaz sešas reizes gadā tiktu veiktas saskaņotas pārbaudes uz ceļiem , ko vienlaikus veic divu vai vairāku dalībvalstu kontroles iestādes katra savas valsts teritorijā.	Valsts policija , kontrolējot autopārvadājumus (t.i., veicot tahogrammu pārbaudes uz ceļiem un uzņēmumos), katru gadu organizē pārbaudes tā, lai: • tās aptvertu vismaz 3% no darbdiēnām, kurās strādā to transportlīdzekļu vadītāji, uz kuriem attiecas darba un atpūtas režīma nosacījumi; • vismaz 30 % no transportlīdzekļu vadītāju darbdiēnu pārbaūžu kopējā skaita tiktu veiktas uz ceļiem un vismaz 50 % - tā saimnieciskās darbības veicēja telpās , kurš nodarbojas ar autopārvadājumiem; • vismaz sešas reizes gadā tiktu veiktas saskaņotas pārbaudes uz ceļiem , ko vienlaikus veic divu vai vairāku dalībvalstu kontroles iestādes katra savas valsts teritorijā.

27. Autotransporta inspekcija bija satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas:

27.1. veica autopārvadājumu uzraudzību un kontroli valstī;

27.2. tika izveidota saskaņā ar valsts pārvaldes jomu un autopārvadājumu jomu regulējošajiem normatīvajiem aktiem, lai nodrošinātu autopārvadājumu atbilstību Latvijas un Latvijai saistošo normatīvo aktu prasībām²⁸.

28. Ar 01.04.2011., pamatojoties uz tiesību aktu²⁹, Autotransporta inspekcija tika likvidēta un tās funkcijas, pārvaldes uzdevumus, tiesības, saistības, mantu, finanšu līdzekļus, lietvedību un arhīvu pārņēma Valsts policija.

29. Valsts policijas kompetentās amatpersonas, uzliekot administratīvos sodus par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā, piemēro Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā paredzētos sodus.

²⁸ Ministru kabineta 20.09.2005. noteikumu Nr.716 „Autotransporta inspekcijas nolikums”, spēkā līdz 31.03.2011., 1.punkts

²⁹ Ministru kabineta 13.12.2010. rīkojuma Nr.727 „Par Autotransporta inspekcijas likvidāciju” 1. un 2.punkts.

Valsts policijas piemērojamie sodi par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa pants	Soda apmērs no – līdz
149. ³² „Pasažieru pārvadāšanas noteikumu pārkāpšana”	Brīdinājums – 250 Ls
149. ³³ „Kravu pārvadāšanas noteikumu pārkāpšana”	Brīdinājums – 4000 Ls
149. ³⁴ „Ar bīstamo kravu autopārvadājumiem saistīto noteikumu pārkāpšana”	Brīdinājums – 5000 Ls
149. ³⁵ „Ātrbojājošos pārtikas produktu pārvadāšanas noteikumu pārkāpumi autotransportā”	10 – 400 Ls
149. ³⁶ „Noteikumu neievērošana attiecībā uz autopārvadājumu veikšanai nepieciešamajiem dokumentiem”	2 – 500 Ls
149. ³⁷ „Transportlīdzekļu vadītāju darba un atpūtas laika noteikumu pārkāpšana”	Brīdinājums – 1000 Ls
149. ³⁸ „Transportlīdzekļu ātruma ierobežošanas ierīces lietošanas noteikumu un transportlīdzekļu vadītāju darba un atpūtas laika reģistrēšanas noteikumu pārkāpšana”	Brīdinājums – 1000 Ls
149. ³⁹ „Nesadarbošanās ar autotransporta kontroles institūcijām”	100 – 5000 Ls

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

1.Valsts politika autopārvadājumu kontroles jomā

Konstatējumi

30. Attīstības plānošanas sistēmas likums nosaka:

- 30.1. ka attīstības plānošanas dokumentā (turpmāk tekstā – politikas plānošanas dokumentā) izvirza mērķus un sasniedzamos rezultātus attiecīgā politikas jomā, apraksta noskaidrotās problēmas un paredz to risinājumus, izvērtē šo risinājumu iespējamo ietekmi, kā arī plāno turpmāko politikas īstenošanai un rezultātu novērtēšanai nepieciešamo rīcību³⁰;
- 30.2. sadarbības principa ievērošanu attīstības plānošanā, kas paredz valsts iestāžu sadarbību, tai skaitā izpildot politikas plānošanas dokumentos izvirzītos uzdevumus un informējot citai citu par nosprausto mērķu un paredzēto rezultātu sasniegšanu³¹.

31. Ministru kabineta noteikumi³² paredz, ka:

- 31.1. politikas plānošanas dokumentu var izstrādāt vienā vai vairākās nozarēs;
- 31.2. nozares plānošanas dokumentā noteiktā rīcība attiecināma uz vienas nozares attīstību un ietver attiecīgās nozares politikas īstenošanā iesaistīto institūciju mērķus un uzdevumus;
- 31.3. starpnozaru plānošanas dokumentā noteiktā rīcība attiecināma uz divām vai vairākām nozarēm un ietver visu šo nozaru mērķus un uzdevumus;
- 31.4. ja politikas plānošanas dokumentā paredzēts dot uzdevumus citām institūcijām, tās iesaista attiecīgā dokumenta projekta izstrādes procesā.

32. Ministru kabineta noteikumi³³ arī paredz šādu politikas plānošanas dokumentu izstrādi:

³⁰ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 4.pants.

³¹ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5.panta otrās daļas 4.punkts.

³² Ministru kabineta 13.10.2009. noteikumu Nr.1178 „Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi” (turpmāk zemsivētras atsaucēs - Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumi) 6., 7., 8.un 9.punkts.

³³ Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumu 12., 15.un 18.punkts.

Politikas plānošanas dokumentu veidi

Nosaukums	Apraksts
Pamatnostādnes	uz konkrētu, valstij nozīmīgu mērķu sasniegšanu vērsts vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas aptver plašu jautājumu loku un ko izstrādā laikposmam no pieciem līdz septiņiem gadiem, un, kurā ietver, tajā skaitā par paredzēto uzdevumu un pasākumu izpildi atbildīgās institūcijas ³⁴
Plāns	īstermiņa politikas plānošanas dokuments, ko izstrādā politikas ieviešanai noteiktā nozarē laikposmam līdz trim gadiem, lēmēj institūcijas atbalstītu pamatnostādņu īstenošanai vai augstākas iestādes dotā uzdevuma izpildei, un kurā ietver, tajā skaitā par pasākumu īstenošanu atbildīgās institūcijas un, ja nepieciešams, pasākumu īstenošanā iesaistītās institūcijas ³⁵
Koncepcija	politikas plānošanas dokuments, ar kuru informē lēmēj institūciju par noteiktas problēmas esību vai par nepieciešamā normatīvā regulējuma būtību, par iespējamo turpmāko rīcību vai par problēmas iespējamiem risinājuma variantiem un kurā norāda, tajā skaitā atbildīgās institūcijas paredzēto uzdevumu veikšanai ³⁶

Transporta attīstības pamatnostādnes

33. Satiksmes ministrija 2006.gadā izstrādāja Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam³⁷ (turpmāk – Pamatnostādnes), un tās:

33.1. ir precizētas 2010.gadā³⁸, kā arī

33.2. par to realizēšanas gaitu ir sagatavoti divi informatīvie ziņojumi – 2009.un 2011.gadā³⁹.

34. Pamatnostādņu:

34.1. sākotnēji apstiprinātajā versijā⁴⁰ bija noteikti politikas rezultāti un darbības rezultāti (rezultatīvie rādītāji) gan attiecībā uz ceļu satiksmes drošību, gan arī attiecībā uz autopārvadājumu kontroli;

34.2. precizētajā versijā⁴¹ politikas rezultāts un rezultatīvais rādītājs attiecībā uz autopārvadājumu kontroli tika izslēgts,

kā pamatojumu norādot⁴², ka Pamatnostādņu sākotnēji apstiprinātās versijas nodaļā „*Politikas un darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji to sasniegšanai*” noteiktie politikas un darbības rezultāti, kā arī rezultatīvie rādītāji:

34.3. atsevišķos gadījumos nav izmērāmi un līdz ar to precīzi neatspoguļo uzstādīto mērķu sasniegšanas pakāpi;

³⁴ Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumu 12.punkts.

³⁵ Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumu 15.punkts.

³⁶ Attīstības plānošanas dokumentu izstrādes un ietekmes izvērtēšanas noteikumu 18.punkts.

³⁷ „Transporta attīstības pamatnostādnes 2007.-2013.gadam”, apstiprinātas ar Ministru kabineta 12.07.2006. rīkojumu Nr.518 „Par Transporta attīstības pamatnostādņēm 2007.-2013.gadam” (turpmāk zemsivītras atsaucēs – *Sākotnēji apstiprinātās pamatnostādnes*).

³⁸ Precizētās pamatnostādnes.

³⁹ Informatīvais ziņojums „Par Transporta attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību”, pieņemts zināšanai Ministru kabineta 30.06.2009. sēdē, protokols Nr.45 65.§., 27.09.2011. Informatīvais ziņojums „Par Transporta attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību”, nav izskatīts Ministru kabinetā, resurss pieejams: <http://polsis.mk.gov.lv/view.do?id=2003>, resurss skatīts: 04.10.2013.

⁴⁰ Sākotnēji apstiprināto pamatnostādņu 18.lpp.

⁴¹ Precizēto pamatnostādņu 18.lpp.

⁴² Informatīvais ziņojuma „Par Transporta attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību” 20.lpp., pieņemts zināšanai Ministru kabineta 30.06.2009. sēdē, protokols Nr.45 65.§.

NAV KLASIFICĒTS

34.4. ir precizējami, lai ievērotu Ministru kabineta rīkojuma, kas nosaka pamatnostādnes rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmai,⁴³ prasības.

4.tabula

Pamatnostādnēs noteiktie politikas rezultāti un rezultatīvie rādītāji attiecībā uz ceļu satiksmes drošību un autopārvadājumu kontroli un to izpilde⁴⁴

Politikas rezultāts		Rezultatīvais rādītājs		Izpilde	
Sākotnēji apstiprināts 2006.gadā	Precizēts 2010.gadā	Sākotnēji apstiprināts 2006.gadā	Precizēts 2010.gadā	2009.gada ziņojumā	2011.gada ziņojumā
Paaugstinājusies ceļu satiksmes drošība: līdz 2010.gadam bojā gājušo un ievainoto skaits salīdzinājumā ar 2002.gadu samazinājies par 50%, līdz 2013.gadam par 70%	Bojāgājušo skaita samazinājums salīdzinot ar 2001.gadu - 70%	Rezultatīvais rādītājs ir noteikts Ceļu satiksmes drošības programmā 2007.-2013.gadam ⁴⁵		Gadā bojā gājušo un ievainoto skaits, salīdzinot ar 2001.gadu, samazinājies par 25% 2007.gadā, par 43% 2008.gadā	Gadā bojā gājušo skaita samazinājums salīdzinot ar 2001.gadu, samazinājies par 54,5% 2009.gadā, par 60,9% 2010.gadā
Uzlabojusies autopārvadājumu kontroles efektivitāte, kā rezultātā samazinājies pārkāpumu skaits, īpaši sabiedrību ietekmējošajās pārkāpumu jomās kā pilnas masas un ass slodzes pārsniegšana, bīstamo kravu pārvadāšanas noteikumu neievērošana un vadītāja darba un atpūtas režīma neievērošana. Samazinājies administratīvo pārkāpumu skaits ceļu satiksmē, paaugstinot satiksmes drošību.	-	Vidēji gadā par 5-8% palielināts veikto pārbaužu skaits uz ceļiem un komercsabiedrībās.	-	Salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu, veikto pārbaužu skaits*: • uz ceļiem 2007.gadā palielinājies par 50,6%, bet 2008.gadā samazinājies par 22,7%; • uzņēmumos 2007.gadā palielinājies par 38,4% un 2008.gadā palielinājies par 68,9%.	-

* Informatīvajā ziņojumā⁴⁶ paskaidrots, ka disproporcija veikto pārbaužu skaitā izskaidrojama ar to, ka saskaņā ar Direktīvu⁴⁷ no 01.01.2008. vismaz 30% no kopējā pārbaudīto darba dienu skaita (transportlīdzekļu vadītājiem, uz kuriem attiecas darba un atpūtas laika režīma nosacījumi) ir jāpārbauda uz ceļiem un vismaz 50% uzņēmumu telpās, bet 2007.gadā uzņēmumu telpās bija jāpārbauda 30%, kas nodrošināja, ka uz ceļa tika pārbaudīts lielāks skaits transportlīdzekļu.

35. Precizētajās Pamatnostādnēs:

35.1. niekļautais politikas rezultāts un rezultatīvais rādītājs attiecībā uz autopārvadājumu kontroli bija izmērāms un nodrošināja mērķa sasniegšanas pakāpes atspoguļošanu, kā arī deva iespēju aprēķināt minimālās pārbaužu izmaksas;

35.2. ir norādīts⁴⁸, ka transporta politikas īstenošanā ir iesaistītas arī citas ministrijas, tajā skaitā Iekšlietu ministrija.

36. Revīzijā konstatēts, ka jaunajā Satiksmes ministrijas izstrādātajā politikas plānošanas dokumenta „Transporta attīstības pamatnostādņu 2013.-2020.gadam” projekta (turpmāk – Jaunās pamatnostādnes) 2.pielikumā „Ex-ante izvērtējums” ir norādīts uz problēmām autopārvadājumu kontrolē, tajā skaitā:

36.1. ka starptautisko autopārvadājumu kontrole nav nodrošināta atbilstošā apjomā, jo:

36.1.1. ir nepietiekama kapacitāte un finansējums;

⁴³ Ministru kabineta 18.06.2008. rīkojums Nr.344 „Par Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas pamatnostādnēm 2008.-2013.gadam”.

⁴⁴ Sākotnēji apstiprināto pamatnostādņu 18.lpp, Informatīvais ziņojums „Transporta attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību”, pieņemts zināšanai Ministru kabineta 30.06.2009. sēdē, protokols Nr.45 65.§.

⁴⁵ Ceļu satiksmes drošības programma.

⁴⁶ Informatīvais ziņojums „Transporta attīstības pamatnostādņu 2007.-2013.gadam īstenošanas gaitu un aktualizēšanas nepieciešamību”, pieņemts zināšanai Ministru kabineta 30.06.2009. sēdē, protokols Nr.45 65.§.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes 15.03.2006. Direktīvu 2006/22/EK.

⁴⁸ Precizēto pamatnostādņu 14.lpp.

NAV KLASIFICĒTS

36.1.2. ir nepilnības normatīvajos aktos;

- 36.2. ja netiks paaugstināta kontroles kapacitāte, ieguldīts finansējums kontroles tehniskajos līdzekļos un normatīvajos aktos netiks paredzēts efektīvs ārvalstu subjektu sodīšanas mehānisms, tas var radīt risku autopārvadājumu nozares harmoniskai attīstībai⁴⁹,

tomēr nav norādīts minimāli veicamo pārbaužu skaits autopārvadājumu kontroles jomā, kas pamatotu konstatētās nepilnības un trūkumus ar izmērāmiem rādītājiem, kā arī Jauno pamatnostādņu sadaļā attiecībā uz turpmākās rīcības plānojumu⁵⁰ nav iekļautas darbības iepriekš minēto problēmu risināšanai.

37. Iekšlietu ministrija, sniedzot viedokli par Jaunajām pamatnostādnēm:

- 37.1. nav iebildusi apgalvojumam, ka starptautisko autopārvadājumu kontrole nav nodrošināta atbilstošā apjomā⁵¹;
- 37.2. nav piedāvājusi papildināt Jauno pamatnostādņu sadaļu attiecībā uz turpmākās rīcības plānojumu⁵² ar darbībām problēmu risināšanai⁵³.

Ceļu satiksmes drošības programma (plāns)

38. Lai sasniegtu Pamatnostādnēs izvirzītos mērķus un politikas rezultātus, Ceļu satiksmes drošības padome 2007.gadā izstrādāja Ceļu satiksmes drošības programmu 2007.-2013.gadam⁵⁴:

- 38.1. kuras realizācijā ir iesaistītas vairākas ministrijas, tajā skaitā Iekšlietu ministrija un Satiksmes ministrija;
- 38.2. kurā tika definēts uzdevums samazināt transportlīdzekļu vadīšanu nogurumā un attiecībā uz autopārvadājumu kontroli noteikti šādi risinājumi:
- 38.2.1. kravas un pasažieru pārvadātājiem stingri plānot maršrutus, lai nodrošinātu darba un atpūtas laika režīmu;
- 38.2.2. kravas un pasažieru transporta vadītāju kontroles nodrošināšana par darba un atpūtas laika režīma ievērošanu;
- 38.3. par kuras realizēšanas gaitu ir sagatavots viens informatīvais ziņojums – 2011.gadā⁵⁵, kurā kopumā secināts, ka vislielākie sasniegumi vērojami ceļu satiksmes dalībnieku apziņas veidošanā, kā arī ceļu satiksmes dalībnieku kontrolē.

39. Revīzijā konstatēts, ka jaunajā Ceļu satiksmes drošības padomes izstrādātajā Ceļu satiksmes drošības plāna 2014.-2016.gadam projektā⁵⁶ ir iekļauti vairāki uz autopārvadājumu kontroli tieši attiecināmi uzdevumi un risinājumi:

⁴⁹ Jauno pamatnostādņu projekta Ex-ante izvērtējuma 6.lpp.

⁵⁰ Jauno pamatnostādņu projekta informatīvās daļas 26.-42.lpp.

⁵¹ Iekšlietu ministrijas 07.05.2013. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.1-57/1221 „Par pamatnostādņu projektu „Transporta attīstības pamatnostādnes 2013.-2020.gadam” (VSS-376)”.

⁵² Jauno pamatnostādņu projekta informatīvās daļas 26.-42.lpp.

⁵³ Iekšlietu ministrijas 07.05.2013. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.1-57/1221 „Par pamatnostādņu projektu „Transporta attīstības pamatnostādnes 2013.-2020.gadam” (VSS-376)”.

⁵⁴ Ceļu satiksmes drošības programma.

⁵⁵ 03.06.2011. Informatīvais ziņojums par „Ceļu satiksmes drošības programmas 2007.-2013.gadam” ieviešanu.

⁵⁶ Ceļu satiksmes drošības plāna projekta 8. un 9.lpp.

**Ceļu satiksmes drošības plāna 2014.-2016.gadam projektā uz autopārvadājumu kontroli
attiecināmie uzdevumi un risinājumi**

Uzdevums/Risinājums	Vēlamais rezultāts/Veicamās darbības
Uzdevumi	
Cietušo skaita samazināšana ceļu satiksmes negadījumos, kuros iesaistīts komerc transports (kravas automobiļi un autobusi).	Līdz 2020.gadam bojāgājušo skaita samazinājums par 50% no 65 2010.gadā līdz 33 2020.gadā un smagi ievainoto skaita samazinājums par 30% no 124 2010.gadā līdz 87 2020.gadā.
Transportlīdzekļu vadīšanu nogurumā gadījumu skaita samazināšana, tas ir, panākt, lai transportlīdzekļu vadītāji, it īpaši kravas automobiļu un autobusu vadītāji, nevadītu transportlīdzekli noguruma stāvoklī un ievērotu braukšanas un atpūtas režīmu.	-
Risinājumi	
- Ceļu satiksmes uzraudzībā iesaistīto Valsts policijas darbinieku skaita palielināšana, apmācība un kvalifikācijas celšana - Valsts policijas darbinieku apmācīšana, organizējot kursus par autopārvadājumu noteikumu ievērošanu ceļu satiksmē	Valsts policijas darbinieku apmācīšana organizējot kursus: - bīstamo kravu pārvadājumu ar autotransportu kontrole (ADR) – 30 darbinieki ik gadu - gabalkravu izvietošanas un nostiprināšanas kontrole autopārvadājumos – 30 darbinieki ik gadu
Noteiktā vidējā ātruma pārskatīšana pasažieru autobusu maršrutos, lai novērstu autobusu vadītāju ātruma pārkāpumus	Sabiedrības attieksmes izmaiņas, organizējot dažādām satiksmes drošības problēmām veltītās informatīvās kampaņas
Pasažieru autobusu vadītāju atbildības veicināšana, gan izvēloties braukšanas ātrumu sliktos laika apstākļos, gan veicot apdzīšanas manevru	Informatīvo materiālu par satiksmes drošības jautājumiem izgatavošana
- Ieviest sabiedriskā transporta vadītāju un kravas pārvadātāju noguruma testu kā normu - Veikt pētījumus par transportlīdzekļu vadītāju noguruma ietekmi uz satiksmes drošības līmeņa izmaiņām	Informatīva materiāla izstrāde autovadītājiem par noguruma radītajām sekām un tā negatīvo ietekmi uz cilvēka veselību un autovadītāja rīcību/spēju vadīt transportlīdzekli – izstrādāts informatīvais materiāls ar ieteikumiem kā rīkoties noguruma gadījumā autovadītājiem
- Kravas un pasažieru transporta vadītāju kontroles par darba un atpūtas laika režīma ievērošanu nodrošināšana. - Valsts policijas nodrošināšana ar autopārvadājumu kontrolei nepieciešamajiem transportlīdzekļiem un aprīkojumu, mērinstrumentiem, datoriem, kontroles kartēm attiecīgo programmatūru	- digitālo tahogrāfu kontroles karšu iegāde – 30 gab.; - kontroles atslēgu iegāde – 30 gab.; - transportlīdzekļu svaru iegāde – 10 gab.

Valsts policijas attīstības koncepcija

40. Revīzijā konstatēts, ka Iekšlietu ministrija sadarbībā ar Valsts policiju ir izstrādājusi politikas plānošanas dokumenta projektu – Valsts policijas attīstības koncepciju⁵⁷, kurā attiecībā uz satiksmes uzraudzības jomu ir identificētas problēmas:

- 40.1. pārmērīga patruļpolicijas amatpersonu kompetences universalizēšana mazina nepieciešamo specializētās kvalifikācijas un praktisko iemaņu, jo īpaši satiksmes uzraudzības jomā, līmeni;
- 40.2. policijas redzamības nodrošināšanai paredzētais (patruļpolicijas, tajā skaitā satiksmes uzraudzības) amata vietu skaits neatbilst faktiskajai nepieciešamībai un definēti uzdevumi problēmu risināšanai:

⁵⁷ Valsts policijas attīstības koncepcijas projekta (informatīvās daļas) 20., 21.lpp.

NAV KLASIFICĒTS

- 40.3. vienotas un salīdzināmas patruļdienesta strukturālās uzbūves ieviešana Valsts policijas reģionos, vienlaikus atdalot konvoja izpildei paredzētās struktūrvienības no patruļēšanas un satiksmes uzraudzību veicošajām struktūrvienībām;
- 40.4. prioritizēt patruļēšanas pienākumu izpildi, pārskatot iekšējo darba organizāciju regulējošos Valsts policijas noteikumus, lai nostiprinātu satiksmes uzraudzības struktūrvienības pamata specializācijas ievērošanu personāla resursu operatīvajā vadībā.
41. Ministru kabineta noteikumi, kas nosaka rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas darbības kārtību⁵⁸ paredz, ka:
- 41.1. plānojot rezultātus, iestāde ievēro pēctecības principu un izmanto iepriekš plānotos rezultātus, ciktāl tas ir iespējams;
- 41.2. valsts budžeta programmu rezultātus veido darbības stratēģijā attiecīgajām programmām plānotie darbības rezultāti, kas papildināti ar analītiskajiem rādītājiem, kuri ļauj noteikt programmas līdzekļu izlietošanas un izmaksu efektivitāti⁵⁹,
- savukārt Ministru kabineta instrukcija⁶⁰, kas nosaka iepriekš minēto Ministru kabineta noteikumu piemērošanu, nosaka, ka:
- 41.3. iestādes galvenais uzdevums, ieviešot rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmu, ir samazināt formālu rādītāju uzkrāšanu, kas rada papildu izdevumus un nenodrošina informāciju par reālu mērķa sasniegšanas pakāpi;
- 41.4. plānojot rezultātus un to rezultatīvos rādītājus iekļaušanai attīstības plānošanas un budžeta plānošanas dokumentos, to izstrādātājs definē vai atlasa tos rezultātus un rezultatīvos rādītājus, kas vispilnīgāk raksturo mērķa sasniegšanu un resursu izlietojumu⁶¹.
42. Ministru kabineta instrukcija arī⁶²:
- 42.1. nosaka, ka iestāde pārtrauc vērtēt rezultātu, ja valsts budžeta programma ir likvidēta;
- 42.2. nenosaka darbības attiecībā uz rezultātu turpmāku vērtēšanu situācijās, kad, likvidējot budžeta programmu, tā tiek pievienota citai budžeta programmai, un iestāde turpina veikt likvidētās budžeta programmas funkcijas citas budžeta programmas ietvaros.
43. Revīzijā konstatēts, ka:
- 43.1. Autotransporta inspekcijas izdevumi tika finansēti no budžeta programmas 40.00.00 „Autotransporta inspekcijas darbības nodrošināšana”, kuras ietvaros tika noteikti arī darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji⁶³;
- 43.2. likvidējot Autotransporta inspekciju, minētā budžeta programma tika likvidēta, finansējumu ar autopār vadājumu kontroli saistīto funkciju turpmākai nodrošināšanai iekļaujot budžeta apakšprogrammā 06.01.00 „Valsts policija”⁶⁴;

⁵⁸ Ministru kabineta 01.09.2009. noteikumi Nr.979 „Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas darbības kārtība” (turpmāk zems vītras atsauces - Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas darbības kārtība).

⁵⁹ Rezultātu un rezultatīvo rādītāju sistēmas darbības kārtības 4.1.apakšpunkts un 13.punkts.

⁶⁰ Ministru kabineta 17.11.2009. instrukcija Nr.16 „Ministriju un citu centrālo valsts iestāžu rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodika” (turpmāk zems vītras atsauces - Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodika).

⁶¹ Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodikas 3.un 11.punkts.

⁶² Rezultātu un to rezultatīvo rādītāju izstrādes un novērtēšanas metodikas 17.3.apakšpunkts.

⁶³ Likuma „Par valsts budžetu 2010.gadam” paskaidrojumi.

- 43.3. budžeta apakšprogrammas 06.01.00 „Valsts policija” ietvaros vairs netiek norādīti ar autopārvadājumu kontroles funkcijas nodrošināšanu tieši saistīti darbības rezultāti un rezultatīvie rādītāji.

6.tabula

**Autotransporta inspekcijas un Valsts policijas darbības rezultātu salīdzinājums un
Autotransporta inspekcijas 2010.gada rezultatīvie rādītāji**

Autotransporta inspekcija ⁶⁵		Valsts policija ⁶⁶
Darbības rezultāti	Rezultatīvie rādītāji	
- Transportlīdzekļu faktiskās masas un ass slodžu pārbažu skaits - Komersantu pārbažu skaits - Transportlīdzekļu pārbažu skaits - ES prasībām atbilstoši kontroles apjomi saistībā ar autovadītājiem noteiktā darba un atpūtas laika un tā reģistrēšanas ierīces lietošanas noteikumu ievērošanu	1000 transportlīdzekļi 700 uzņēmumi 23 000 transportlīdzekļi 3% no darbdienām, kurās strādā to transportlīdzekļu vadītāji, uz kuriem attiecas darba un atpūtas režīma nosacījumi	- Īslaicīgās aizturēšanas vietās ievietoto personu skaits - Sastādīto administratīvo protokolu skaits - Uzsāktā kriminālprocesa skaits - Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesa skaits - Vidējais faktiskās atklāšanas procents - Veikto ekspertīžu skaits

- 43.4. iestādes darbības dokumentā – Iekšlietu ministrijas darbības stratēģijā 2012.-2014.gadam⁶⁷ ir sniegta tikai norāde uz Autotransporta inspekcijas funkciju pārņemšanu un speciālas struktūrvienības izveidi Valsts policijā.

Secinājumi

44. Politikas plānošanas dokumentu projektos, salīdzinot tos ar spēkā esošajiem politikas plānošanas dokumentiem⁶⁸, atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir iekļauts nepilnību un trūkumu autopārvadājumu kontroles funkciju veikšanā apraksts, par ko liecina:
- 44.1. Jaunajās pamatnostādņēs⁶⁹ iekļautais Satiksmes ministrijas kā par transporta politikas izstrādi atbildīgās ministrijas⁷⁰ vērtējums par esošo kontroļu neatbilstošo apjomu un kapacitātes un finansējuma nepietiekamību, kas var radīt risku autopārvadājumu nozares harmoniskai attīstībai⁷¹;
- 44.2. Ceļu satiksmes drošības plāna 2014.-2016.gadam projektā⁷² iekļautie uz autopārvadājumu kontroli tieši attiecināmie uzdevumi un risinājumi, tajā skaitā kā vienu no risinājumiem norādot ceļu satiksmes uzraudzībā iesaistīto Valsts policijas darbinieku skaita palielināšanu, apmācību un kvalifikācijas celšanu;
- 44.3. Valsts policijas attīstības koncepcijas⁷³ projektā identificētās problēmas satiksmes uzraudzības jomā un definētie uzdevumi to risināšanai, tajā skaitā kā vienu no uzdevumiem problēmu risināšanā minot patrulēšanas pienākumu izpildes prioritizēšanu, ar mērķi nostiprināt satiksmes uzraudzības struktūrvienības pamata specializācijas ievērošanu personāla resursu operatīvajā vadībā,

⁶⁴ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi.

⁶⁵ Likuma „Par valsts budžetu 2010.gadam” paskaidrojumi.

⁶⁶ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi, likuma „Par valsts budžetu 2012.gadam” paskaidrojumi, likuma „Par valsts budžetu 2013.gadam” paskaidrojumi.

⁶⁷ Iekšlietu ministrijas 30.03.2012. rīkojums Nr.1-12/622 „Par Iekšlietu ministrijas darbības stratēģiju 2012.-2014.gadam”.

⁶⁸ Precizētās pamatnostādnes, Ceļu satiksmes drošības programma.

⁶⁹ Jauno pamatnostādņu projekts.

⁷⁰ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 4.1.un 4.2.apakšpunkts.

⁷¹ Jauno pamatnostādņu projekta Ex-ante izvērtējuma 6.lpp.

⁷² Ceļu satiksmes drošības plāna projekta 8. un 9.lpp.

⁷³ Valsts policijas attīstības koncepcijas projekta (informatīvās daļas) 20., 21.lpp.

NAV KLASIFICĒTS

tomēr pretēji normatīvo aktu prasībām⁷⁴ joprojām nav iekļautas darbības iepriekš minēto problēmu risināšanai.

45. Politikas plānošanas dokumentos⁷⁵ un budžeta programmās nenorādot savstarpēji saskaņotus rezultātīvos rādītājus, kas raksturotu minimāli veicamo pārbaužu skaitu autopārvadājumu kontroles jomā, netiek nodrošināta iespēja veicināt satiksmes dalībnieku drošību un mazināt pārkāpumu būtisku ietekmi uz ceļu stāvokli, kā arī aprēķināt pārbaužu nodrošināšanai nepieciešamo valsts budžeta finansējumu.

46. Lai gan:

- 46.1. likums nosaka sadarbības principa ievērošanu attīstības plānošanā⁷⁶;
- 46.2. Iekšlietu ministrijas nolikums⁷⁷ uzliek pienākumu Iekšlietu ministrijai sadarboties ar citām valsts pārvaldes iestādēm vienotas valsts politikas izstrādāšanā, kā arī
- 46.3. VSIA „Autotransporta direkcija” un Valsts policijas noslēgtā sadarbības līguma⁷⁸ mērķis ir nodrošināt normatīvajos aktos noteikto funkciju veikšanu saistībā ar vienotas valsts politikas realizāciju autopārvadājumu jomā un autopārvadājumu kontroles jomā,

tomēr Iekšlietu ministrijas rīcība:

- 46.4. piekrītot Satiksmes ministrijas viedoklim, ka starptautisko autopārvadājumu kontrole nav nodrošināta atbilstošā apjomā⁷⁹, bet
- 46.5. nepiedāvājot papildināt Jauno pamatnostādņu sadaļu attiecībā uz turpmākās rīcības plānojumu⁸⁰ ar savā kompetencē esošām darbībām problēmu risināšanai⁸¹,

liecina par nepietiekamu sadarbību jautājumos, kas tieši skar Iekšlietu ministrijas padotībā esošās Valsts policijas veicamo funkciju autopārvadājumu kontroles jomā novērtējumu.

47. Iekšlietu ministrijas rīcība, pārņemot Autotransporta inspekcijas funkcijas, bet budžeta apakšprogrammā 06.01.00 „Valsts policija” nenosakot ar pārņemtās funkcijas nodrošināšanu tieši saistītus un Autotransporta inspekcijai iepriekš noteiktos darbības rezultātus un rezultātīvos rādītājus, kas bija izmērāmi un nodrošināja iespēju izvērtēt mērķa sasniegšanas pakāpi, neliecina par uz rezultātu orientētu pieeju.

Ieteikums

48. Iekšlietu ministrijai, sadarbojoties ar Satiksmes ministriju, savas kompetences ietvaros noteikt politikas plānošanas dokumentos un/vai iestādes darbības dokumentos minimāli veicamo pārbaužu skaitu autopārvadājumu jomā, kas veicinātu satiksmes dalībnieku drošību un mazinātu pārkāpumu būtisku ietekmi uz ceļu stāvokli, kā arī veicinātu autopārvadājumu nozares attīstību.

⁷⁴ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 4.pants.

⁷⁵ Jauno pamatnostādņu projekta informatīvās daļas 26.-42.lpp.

⁷⁶ Attīstības plānošanas sistēmas likuma 5.panta otrās daļas 4.punkts.

⁷⁷ Ministru kabineta 29.04.2003. noteikumu Nr.240 „Iekšlietu ministrijas nolikums” 6.10.apakšpunkts.

⁷⁸ VSIA „Autotransporta direkcija” un Valsts policijas 16.01.2012. sadarbības līgums.

⁷⁹ Iekšlietu ministrijas 07.05.2013. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.1-57/1221 „Par pamatnostādņu projektu „Transporta attīstības pamatnostādnes 2013.-2020.gadam” (VSS-376)”.

⁸⁰ Jauno pamatnostādņu projekts, 18.04.2013. izskatīts Valsts sekretāru sanāksmē, protokola Nr.15 11.§, informatīvā daļa 26.-42..lpp.

⁸¹ Iekšlietu ministrijas 07.05.2013. vēstule Satiksmes ministrijai Nr.1-57/1221 „Par pamatnostādņu projektu „Transporta attīstības pamatnostādnes 2013.-2020.gadam” (VSS-376)”.

2.Valsts policijas veiktās kontroles autopārvadājumu jomā**Konstatējumi**

49. Pārņemto Autotransporta inspekcijas funkciju īstenošanai Valsts policijā tika izveidota jauna struktūrvienība – Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļa⁸² ar 24 amata vietām⁸³. Revīzijā konstatēts, ka Autotransporta inspekcijā uz 01.12.2010. bija 32 amata vietas, tajā skaitā kontroles daļā 23 amata vietas⁸⁴.

7.tabula

Autotransporta inspekcijas un Valsts policijas faktiski veikto pārbažu autopārvadājumu jomā salīdzinājums

Pārbaudes veids	Autotransporta inspekcija		Valsts policija ⁸⁵		
	2009	2010	2011*	2012	2013**
Transportlīdzekļu pārbaudes uz ceļiem, t.sk.:	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Bīstamo kravu pārbaudes	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Faktiskās masas pārbaudes	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Kravas nostiprināšanas pārbaudes	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Kravas gabarītu pārbaudes	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Pārbaudīto tahogrammu skaits kopā (uz ceļa un uzņēmumos)	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]	[IP]
Kontrolēto uzņēmumu skaits	857	588	42	181	83

*2011.gada deviņi mēneši (aprīlis – decembris)

**2013.gada pirmais pusgads

50. Salīdzinot Autotransporta inspekcijas 2010.gadā un Valsts policijas 2012.gadā⁸⁶ veikto pārbažu autopārvadājumu jomā apjomu, konstatēts, ka **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**.
51. Eiropas Savienības direktīvā⁸⁷ minimāli noteikto pārbažu apjomu – vismaz 3% no darba dienām, kurās strādā to transportlīdzekļu vadītāji, uz kuriem attiecas darba un atpūtas režīma nosacījumi – Valsts policija pārsniedz, veicot par 8% vairāk pārbažu, savukārt Autotransporta inspekcija 2010.gadā pārsniedza, veicot par 51% vairāk pārbažu.
52. Revīzijā konstatēts, ka:
- 52.1. cita veida pārbaudēm, piemēram, kravas gabarītu pārbaudēm, bīstamo kravu pārbaudēm, faktiskās masas pārbaudēm, nav noteikts minimāli veicamo pārbažu skaits, kā rezultātā Valsts kontroles revidenti neguva pārliecību, ka veikto pārbažu skaits ir pietiekams, lai nodrošinātu satiksmes dalībnieku drošību un novērstu pārkāpumu būtisku ietekmi uz ceļu stāvokli;

⁸² Valsts policijas 03.03.2011. pavēle Nr.370 „Par štatu organizatoriskajiem jautājumiem”.⁸³ Iekšlietu ministrijas 07.10.2013. vēstule Valsts kancelejai Nr.1-55/2649 „Par Ministru prezidenta 2013.gada 17.septembra rezolūcijā Nr.12/SAN-1441 doto uzdevumu”.⁸⁴ Autotransporta inspekcijas amata vietu saraksts, 01.12.2010. apstiprinājis Autotransporta inspekcijas vadītājs.⁸⁵ Valsts policijas 03.09.2013. e-pasts.⁸⁶ Dati salīdzināti par 2010. un 2012.gadā veiktajām pārbaudēm, jo revīzijas laikā Valsts policijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2012.gadu un pēdējie Autotransporta inspekcijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2010.gadu.⁸⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva 2006/22/EK par minimālajiem nosacījumiem Padomes regulu (EEK) Nr.3820/85 un Nr.3821/85 īstenošanai saistībā ar sociālās jomas tiesību aktiem attiecībā uz darbībām autotransporta jomā un par Padomes direktīvas 88/599/EEK atcelšanu.

NAV KLASIFICĒTS

- 52.2. iepriekšējā laika periodā Satiksmes ministrija nevērtēja Autotransporta inspekcijas veikto pārbaužu kvalitāti, un arī pašlaik Iekšlietu ministrija nevērtē Valsts policijas veikto autopārvadājumu kontroles kvalitāti.
53. Likums par budžetu un finanšu vadību nosaka valsts budžeta un pašvaldību budžetu izstrādāšanas, apstiprināšanas un izpildes kārtību un atbildību budžeta procesā.
54. Revīzijā ir konstatēts, ka autopārvadājumu kontroles funkciju nodrošināšanai Valsts policijai:
- 54.1. 2011.gadā piešķirti finanšu līdzekļi Ls 252 567 apmērā⁸⁸;
- 54.2. 2012.gadā izdevumi palielināti par Ls 147 617, sasniedzot Ls 400 184⁸⁹.
55. Kā pamatojumu nepieciešamajam finansējumam Iekšlietu ministrija ir norādījusi kontroles un pārkāpumu novēršanas autopārvadājumu jomā funkcijas pārņemšanu saskaņā ar tiesību aktu⁹⁰, nenorādot plānoto pārbaužu skaitu⁹¹.
56. Likuma „Par valsts budžetu 2013.gadam” paskaidrojumos Iekšlietu ministrijas budžetā nav atsevišķi izdalīti izdevumi autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai, bet Iekšlietu ministrija norāda, ka 2013.gadā funkcijas īstenošanai piešķirts finansējums Ls 400 184 apmērā⁹².
57. Valsts policija neveic plānoto un faktisko izdevumu atsevišķu uzskaiti Autotransporta inspekcijas pārņemto funkciju nodrošināšanai⁹³.
58. Autotransporta inspekcijas 2010.gada faktiskie izdevumi bija Ls 411 520⁹⁴ apmērā.
59. Nododot Autotransporta inspekcijas funkcijas Valsts policijai, tika identificēts risks, ka pārvadātāju transporta līdzekļu kontrole netiks uzskatīta par prioritāti ceļu satiksmes drošības nodrošināšanā, savukārt Valsts policija norādīja, ka, ņemot vērā 2009.gada finansējumu, funkciju veikšana, neparedzot nepieciešamo finansējumu Valsts policijai, nav realizējama⁹⁵.
60. Normatīvais akts⁹⁶ nosaka, ka Latvijas teritorijā ceļu satiksmē atļauts izmantot reģistrētus transportlīdzekļus, tajā skaitā tādus, par kuriem ir veikta sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātā apdrošināšana.
61. Valsts policijas darbinieks ir tiesīgs pārliecināties par apdrošināšanas līguma spēkā esamību, izmantojot datus, kuri ir pieejami sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas informācijas sistēmā, vai pēc apdrošināšanas polises, ja polise ir izsniegta⁹⁷.

⁸⁸ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi.

⁸⁹ Likuma „Par valsts budžetu 2012.gadam” paskaidrojumi.

⁹⁰ Ministru kabineta 13.12.2010. rīkojums Nr.727 „Par Autotransporta inspekcijas likvidāciju”.

⁹¹ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi, likuma „Par valsts budžetu 2012.gadam” paskaidrojumi.

⁹² Iekšlietu ministrijas 07.10.2013. vēstule Nr.1-55/2649 Valsts kancelejai „Par Ministru prezidenta 2013.gada 17.septembra rezolūcijā Nr.12/SAN-1441 doto uzdevumu”.

⁹³ Iekšlietu ministrijas 07.10.2013. vēstule Nr.1-55/2649 Valsts kancelejai „Par Ministru prezidenta 2013.gada 17.septembra rezolūcijā Nr.12/SAN-1441 doto uzdevumu”.

⁹⁴ Valsts kases kopsavilkums par Autotransporta inspekcijas 2010.gada izdevumiem.

⁹⁵ Pamatojoties uz Ministru prezidenta V.Dombrovskas 17.11.2009. rīkojumu Nr.487 „Par funkciju audita grupu un funkciju audita veikšanu komersantu uzraudzības jomā” izveidotās funkciju audita grupas komersantu uzraudzības jomā Funkciju audita ziņojuma 4.2.6.sadaļa, 39.lpp.

⁹⁶ Ceļu satiksmes likuma 9.panta pirmā daļa.

⁹⁷ Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma 53.panta pirmā daļa.

IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA

62. Revīzijā konstatēts, ka sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas esamība tiek pārbaudīta.

Secinājumi

63. Valsts policijas veiktās autopārvadājumu kontroles efektivitāte ir apšaubāma, jo:
- 63.1. Valsts policijai 2012.gadā piešķirtais finansējums autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai ir tikai par Ls 11 336⁹⁸ jeb 3% mazāks kā Autotransporta inspekcijas faktiskie 2010.gada izdevumi tās pašas funkcijas veikšanai; savukārt
 - 63.2. Valsts policijas 2012.gadā⁹⁹ veikto pārbažu apjoms ir **[IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS INFORMĀCIJA]**.
64. Autopārvadājumu kontroles nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma plānošana un izlietošana nav caurskatāma un izsekojama, kā arī funkcijas izmaksu efektivitāte nav nosakāma, par ko liecina:
- 64.1. iespēja pieprasīt un saņemt valsts budžeta finansējumu, nenorādot plānoto pārbažu skaitu¹⁰⁰ un izmaksas;
 - 64.2. plānoto un faktisko izdevumu atsevišķas uzskaites Autotransporta inspekcijas pārņemto funkciju nodrošināšanai¹⁰¹ neesamība.

3. Uzlikto naudas sodu par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā iekasēšana**Konstatējumi**

65. Likums nosaka, ka ārvalstu pilsoņi un bezvalstnieki Latvijas teritorijā saucami pie administratīvās atbildības uz tādu pašu noteikumu pamata kā Latvijas Republikas pilsoņi¹⁰². Ārvalstī reģistrēta transportlīdzekļa vadītājam par administratīvo pārkāpumu ceļu satiksmē uzliktais naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā no soda uzlikšanas dienas¹⁰³.
66. Līdz 31.12.2010. Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodekss nenoteica atsevišķu mehānismu naudas sodu iekasēšanai no ārvalstī reģistrēta transportlīdzekļa vadītāja, kas izdarījis administratīvo pārkāpumu autopārvadājumu jomā. Ar 01.01.2011. stājās spēkā grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, kas nosaka, ka ārvalstī reģistrēta transportlīdzekļa vadītājs, kas ir izdarījis administratīvo pārkāpumu autopārvadājumu jomā, kura izskatīšana ir Valsts policijas kompetencē¹⁰⁴ (turpmāk – transportlīdzekļa vadītājs), maksā garantijas naudu nolūkā nodrošināt naudas soda samaksāšanu.
67. Ministru kabineta noteikumi¹⁰⁵, kas stājās spēkā 24.12.2011., nosaka:
- 67.1. kārtību, kādā iemaksā garantijas naudu;
 - 67.2. kārtību, kādā aiztur transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentus un transportlīdzekļa vadītāja apliecību;

⁹⁸ Ls 411 520- Ls 400 184=Ls 11 336

⁹⁹ Dati salīdzināti par 2010. un 2012.gadā veiktajām pārbaudēm, jo revīzijas laikā Valsts policijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2012.gadu un pēdējie Autotransporta inspekcijas dati par veiktajām pārbaudēm autopārvadājumu jomā par pilnu gadu pieejami par 2010.gadu.

¹⁰⁰ Likuma „Par valsts budžetu 2011.gadam” paskaidrojumi, likuma „Par valsts budžetu 2012.gadam” paskaidrojumi.

¹⁰¹ Iekšlietu ministrijas 07.10.2013. vēstule Nr.1-55/2649 Valsts kancelejai „Par Ministru prezidenta 2013.gada 17.septembra rezolūcijā Nr.12/SAN-1441 doto uzdevumu”.

¹⁰² Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 16.pants.

¹⁰³ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 299¹.panta pirmā daļa.

¹⁰⁴ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 259¹.panta pirmā daļa, spēkā no 01.01.2011.

¹⁰⁵ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 1.punkts.

NAV KLASIFICĒTS

- 67.3. kārtību un termiņus, kādā personai, kura saukta pie administratīvās atbildības, atmaksā iemaksāto garantijas naudu vai tās atlikumu.
68. Lai nodrošinātu lēmuma izpildi administratīvā pārkāpuma lietā par naudas soda uzlikšanu, tiek izdarīts ieraksts administratīvā pārkāpuma protokolā, vienlaikus nosakot garantijas naudas apmēru, un iekasēta garantijas nauda no transportlīdzekļa vadītāja¹⁰⁶.
69. Garantijas naudas apmēru nosaka uzliktā naudas soda apmērā, ja lēmumu par naudas soda uzlikšanu pieņem pārkāpuma izdarīšanas vietā¹⁰⁷.
70. Pēc garantijas naudas apmēra noteikšanas transportlīdzekļa vadītājs veic garantijas naudas samaksu iestādes deponēto naudas līdzekļu uzskaites kontā Valsts kasē ar maksājumu karti maksājumu karšu pieņemšanas terminālī vai citā alternatīvā sistēmā, ja garantijas naudu administrējošā iestāde to tehniski nodrošina¹⁰⁸.
71. Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas no 2012.gada jūnija ir tehniski nodrošinātas ar karšu pieņemšanas termināļiem un saņēmušas apmācību garantijas naudas ieturēšanā pārkāpumu izdarīšanas vietā¹⁰⁹.
72. Ja pēc administratīvā pārkāpuma protokola sastādīšanas un garantijas naudas apmēra noteikšanas, transportlīdzekļa vadītājs neveic garantijas naudas samaksu noteiktajā kārtībā, amatpersona aiztur transportlīdzekļa (ar kuru izdarīts pārkāpums autopārvadājumu jomā) reģistrācijas dokumentus un transportlīdzekļa vadītāja apliecību uz laiku, līdz:
- 72.1. brīdim, kad transportlīdzekļa vadītājs, izmantojot maksājumu pakalpojumu sniedzēja starpniecību, ir veicis garantijas naudas samaksu;
- 72.2. iestāde ir atzinusi transportlīdzekļa vadītāja veikto maksājumu par saņemtu¹¹⁰.
73. Pārkāpējam naudas sods jāsamaksā ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad viņam izsniegts lēmums par naudas soda uzlikšanu, bet, ja šāds lēmums pārsūdzēts vai iesniegts protests par to, - ne vēlāk kā 30 dienu laikā no dienas, kad paziņots, ka sūdzība vai protests noraidīts¹¹¹.
74. Valsts kontrole 2012.gada revīzijā Nr.5.1-2-10/2012 „Iekšlietu ministrijas padotības iestāžu pašu ieņēmumu likumība un valsts nodevu un naudas sodu iekasēšanas atbilstība normatīvo aktu prasībām” ir konstatējusi nepilnības Valsts policijas darbībā attiecībā uz naudas sodu savlaicīgu iekasēšanu un sniegusi ieteikumu veikt darbības, lai nodrošinātu savlaicīgu naudas sodu un alkohola koncentrācijas, narkotisko vai citu apreibinošo vielu pārbaužu izdevumu atgūšanu no sodītajām personām un lēmumu nodošanu piespiedu izpildei. Valsts kontrole, pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas lūgumu un informāciju, ka Iekšlietu ministrija 26.06.2013. ir lūgusi Valsts policijai sniegt priekšlikumus par alternatīviem risinājumiem ieteikuma izpildes nodrošināšanai¹¹², pagarināja ieteikuma ieviešanas termiņu no 01.07.2013. līdz 01.10.2013¹¹³. Pamatojoties uz Iekšlietu ministrijas

¹⁰⁶ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 2.2.apakšpunkts.

¹⁰⁷ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 259².pants, spēkā no 01.01.2011.

¹⁰⁸ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 3.punkts.

¹⁰⁹ Valsts policijas 21.10.2013. e-pasts.

¹¹⁰ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 6.punkts.

¹¹¹ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 299.panta pirmā daļa.

¹¹² Iekšlietu ministrijas 03.07.2013. vēstule Nr.1-38/1791 „Par Valsts kontroles ieteikumu ieviešanu revīzijas lietā Nr.5.1-2-10/2012”.

¹¹³ Valsts kontroles 05.07.2013. lēmums Nr.5.1-2-10/2012 „Par grozījumiem revīzijas departamenta 2012.gada 21.decembra lēmumā Nr.5.1-2-10/2012”.

NAV KLASIFICĒTS

sniegto informāciju¹¹⁴ par struktūras reformām Valsts policijas Galvenajā kārtības policijas pārvaldē Valsts kontrole atkārtoti pagarināja ieteikuma ieviešanas termiņu no 01.10.2013. līdz 30.12.2013.¹¹⁵.

75. Revīzijā konstatēts, ka:

- 75.1. laika posmā no 01.04.2011. līdz 31.05.2013. Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas ir sodījušas kopumā 1624 ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, aprēķinot naudas sodus Ls 250 256 apmērā;
- 75.2. 976 jeb 60% no piemērotajiem naudas sodiem kopumā Ls 173 564 jeb 69% apmērā līdz 30.06.2013. nebija iemaksāti valsts budžetā;
- 75.3. no Ministru kabineta noteikumu¹¹⁶ spēkā stāšanās brīža līdz 30.06.2013. par administratīvajiem pārkāpumiem autopārvadājumu jomā ārvalstīs reģistrēta transportlīdzekļa vadītājiem Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas ir piemērojušas naudas sodus 578 gadījumos kopumā Ls 42 804 apmērā, jo kuriem nav iekasēti naudas sodi Ls 28 412 jeb 66% apmērā¹¹⁷, un Valsts policija par šiem sodiem nav ieturējusi garantijas naudu;
- 75.4. laika posmā no 01.04.2011. līdz 30.06.2013. Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas garantijas naudu ir ieturējušas 91 gadījumā, savukārt dokumentus aizturējušas 58 gadījumos¹¹⁸.

76. Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepcijā¹¹⁹ ir norādīts, ka:

- 76.1. netiek izpildīti lēmumi, ar kuriem personai piemērots administratīvais sods gadījumos, kad pārkāpējs ir gan no Eiropas Savienības dalībvalsts, gan no valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts;
- 76.2. viens no risinājumiem savstarpējo administratīvo sodu atzīšanai un izpildei attiecībā uz valstīm, kas nav Eiropas Savienības dalībvalstis, ir noslēgt attiecīgus līgumus par tiesisko sadarbību administratīvo pārkāpumu lietās un nozīmīgākās valstis, ar kurām būtu jāsāk sarunas par divpusējo līgumu noslēgšanu ir Krievija, Baltkrievija un Ukraina¹²⁰.

Secinājumi

77. Nodrošinot Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas ar tehniskiem līdzekļiem un apmācību garantijas naudas ieturēšanā tikai 14 mēnešus pēc

¹¹⁴ Iekšlietu ministrijas 02.10.2013. vēstule Nr.1-38/2601 „Par Valsts kontroles ieteikumu ieviešanu revīzijas lietā Nr.5.1-2-10/2012”.

¹¹⁵ Valsts kontroles 17.10.2013. lēmums Nr.5.1-2-10/2012 „Par grozījumiem revīzijas departamenta 2012.gada 21.decembra lēmumā Nr.5.1-2-10/2012”.

¹¹⁶ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība”.

¹¹⁷ Iekšlietu ministrijas 11.11.2013. vēstule Nr.1-38/2982 „Par revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr.5.1.-2-9-1/2013”.

¹¹⁸ Valsts policijas 21.10.2013. e-pasts.

¹¹⁹ „Administratīvo sodu attīstības koncepcija” apstiprināta ar Ministru kabineta 04.02.2013. rīkojumu Nr.38 „Par Administratīvo sodu sistēmas attīstības koncepciju”.

¹²⁰ Administratīvo sodu attīstības koncepcijas 14. un 40.lpp.

NAV KLASIFICĒTS

Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas izveidošanas, Valsts policija, nav veicinājusi efektīvu naudas soda iekasēšanu no ārvalstu fiziskām un juridiskām personām, kas sodītas par pārkāpumiem autopārvadājumu jomā.

78. Neievērojot Ministru kabineta noteikumu¹²¹ prasības un laika posmā no to spēkā stāšanās brīža līdz 30.06.2013. neieturot garantijas naudu vai neaizturot transportlīdzekļa (ar kuru izdarīts pārkāpums autopārvadājumu jomā) reģistrācijas transportlīdzekļa vadītāja apliecību vismaz 429 no 578 jeb 74% gadījumu, Valsts policijas Galvenās kārtības policijas pārvaldes Prevencijas pārvaldes Satiksmes uzraudzības biroja Autopārvadājumu uzraudzības nodaļas amatpersonas ir veicinājušas situāciju, ka valsts budžets nav guvis tam piekrītošos ieņēmumus Ls 28 412 apmērā jeb 66% apmērā¹²² no visiem minētajā laika periodā aprēķinātajiem naudas sodiem par administratīvajiem pārkāpumiem autopārvadājumu jomā ārvalstīs reģistrēta transportlīdzekļa vadītājiem.

Ieteikumi

79. Valsts policijai:

- 79.1. lai identificētu problēmas garantiju naudas ieturēšanā un nodrošinātu valsts budžetam piekrītošo ieņēmumu atbilstošu iekasēšanu, izvērtēt amatpersonu rīcību garantijas naudas, kuras mērķis ir nodrošināt naudas soda samaksu¹²³, ieturēšanā no ārvalstu fiziskām un juridiskām personām, kas veikušas pārkāpumus autopārvadājumu jomā;
- 79.2. izstrādāt pasākumu plānu naudas soda iekasēšanas efektivitātes palielināšanai no ārvalstu fiziskām un juridiskām personām, kas veikušas pārkāpumus autopārvadājumu jomā, lai piemērotie naudas sodi valsts budžetā tiktu samaksāti savlaicīgi un pilnā apmērā.

Revīzijas grupas vadītājs,
vecākais valsts revidents

A.Jakovļevs

Revīzijas grupas locekle,
valsts revidente

G.Jirgena

¹²¹ Ministru kabineta 20.12.2011. noteikumu Nr.969 „Garantijas naudas iemaksas, atmaksas un dokumentu aizturēšanas kārtība” 6.punkts.

¹²² Iekšlietu ministrijas 11.11.2013. vēstule Nr.1-38/2982 „Par revīzijas ziņojuma projektu revīzijas lietā Nr.5.1.-2-9-1/2013”.

¹²³ Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 259¹.panta pirmā daļa, spēkā no 01.01.2011.